

[Hans Rasmussen.]

Det forekommer mig også, at man fra Dansk Arbejdsgiverforenings side lægger for stærk en bremse på med hensyn til, hvad samarbejdsudvalgene må beslutte sig til at føre ud i livet. Det er ingen hemmelighed, at Dansk Arbejdsgiverforening gennem direktiver har bremset samarbejdsudvalgenes virksomhed i de enkelte foretagender. Dansk Arbejdsgiverforenings ledelse har været meget ængstelig for, at man i de enkelte samarbejdsudvalg på virksomhederne skulle gennemføre virkelig sociale foranstaltninger.

Det er vel helt indlysende, at man, når man som noget principielt vigtigt i samarbejdsudvalgene skal beskæftige sig med fremme af produktionen, ikke ensidigt fra arbejdsgiverens side kan pålægge arbejderne hver især at yde en større indsats, medmindre man har en gevinst at stille dem i udsigt. En sådan udlægning af samarbejdsaftalens § 5 er helt i overensstemmelse med aftalens forudsætninger. Når man dernæst i samarbejdsaftalens bestemmelser har nedlagt veto mod at tage lønningerne op til drøftelse og afgørelse i samarbejdsudvalgene, er det givet, at man meget hurtigt vil sejle på grund. Hertil kommer, at foreninger under Dansk Arbejdsgiverforening som illegale lønformer f. eks. regner bedre opsigelsesfrister, erstatning under sygdom og ved ulykke, oprettelse af hjælpe-kasser og pensionsordninger og eventuelt ekstraordinære ferietilskud, så det er ikke så underligt, at samarbejdsudvalgene indenfor adskillige virksomheder vantrives. Det er beklageligt, at det kollektive overenskomstsistem i den grad er stivnet, at der endog fra arbejdsgiverside nedlægges forbud mod, at man på de enkelte virksomheder kan indrette forholdene således, at de netop bliver til gunst for begge parter og dermed også til fremme for produktionen.

Som forholdene har udviklet sig, er det vel ikke så underligt, at vi indenfor det parti, jeg tilhører, ikke har særlig tiltro til, at det foreliggende forslag skulle kunne ændre de bestående tilstande. Når vi fra arbejdside finder, at lovforslaget, som det er opbygget, ikke vil fremme sit egentlige formål, gør vi det ingenlunde udfra en principiel enighed med arbejdsgiverfronten. Vi ved jo, at når man fra arbejds-

giverside afslår at yde arbejderne et større vederlag, end man efter lange og mange gange trange forhandlinger føler sig pisket til, er det, fordi arbejdsgiverne og de, der ejer virksomhederne, gerne vil beholde den største del af produktionskagen selv.

Ja, det oplæg, som vi fornylig har set fra Dansk Arbejdsgiverforening til de kommende overenskomstforhandlinger, vidner jo i allerhøjeste grad derom. Trods en absolut påviselig stigning i produktionsstallene, som ikke alene skyldes en talmæssig større arbejderstab, men som i høj grad er bragt tilveje gennem produktivitetsfremmende foranstaltninger, synes arbejdsgiverforeningen at være af den opfattelse, at der ved de kommende overenskomstforhandlinger så godt som intet skal ydes.

Da Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark i 1952 forsøgte at få indføjet i overenskomsterne en bestemmelse om, at hvis produktionen steg som følge af en større produktivitet, skulle man på den enkelte virksomhed have adgang til at få optaget lønforhandlinger, blev dette pure afvist af arbejdsgiverne under henvisning til, at skulle der gøres sådanne indrømmelser, måtte det være, når vi forhandlede om nye overenskomster.

Med den efterhånden noget hårdnakkede stilling, man har indtaget i Dansk Arbejdsgiverforenings hovedledelse overfor produktionslivets lønarbejdere, kan det radikale venstre vel ikke have synderlig formening om, at et nedsat udbyttedelingsnævn, der blot skal være opmuntrende, rådgivende og vejledende, kan have store chancer for at blive initiativtager til særlig mange udbyttedelingsordninger.

Jeg tror, at mange af os har i frisk erindring, hvorledes arbejdsgiverforeningens skibsværftsafdeling direkte lagde hindringer i vejen for, at skibсреder Knud Lauritzen kunne udvide udbyttedelingsssystemet fra A/S Atlas til A/S Aalborg Værft. Man lagde ikke skjul på overfor Knud Lauritzen, at en indførelse af udbyttedeling på Aalborg Værft ville blive betragtet som en ukollegial handling, der kunne medføre forskellige konsekvenser.

Når dette er stillingen i den arbejdsgiverlejr, der her i landet giver tonen an, har jeg med mit kendskab til de hårde vilkår, der består på arbejdsmarkedet, ikke den